

ΛΥΟ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΣΤΕΛΛΑ ΚΑΙ [ΕΜ]ΜΑΝΟΥΗΛ ΜΟΥΖΙΚΙΟΣ

ΕΝ ΤΥΒΙΓΓΗ ΚΑΤ' ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ 1586*

ΥΠΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Δεκάδες ἐτῶν τέσσαρες παρήλθον, ἐξ' ὅτου ἐκ τῆς γηραιᾶς Τυβίγγης (Tübingen) ἐπέστειλα διὰ τὴν Ἱστορίαν τῶν Ἀθηναίων, ἣς τότε ἡ ἔκδοσις ἔβλεπε τὸ ἀληθινὸν φῶς, σημειώματα ἐκείνων ἀκριβῶς τῶν χρόνων, καθ' οὓς αἱ πηγαὶ εἶναι στείραι, ἦτοι ὑπερμεσοῦντος τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Τὰ σημειώματα ἐξήγαγον προχείρως ἐκ τῶν χειρογράφων *Μαρτίνου τοῦ Κρουσίου* (1526-Φεβρ. 1607), τοῦ τιμιωτάτου ἐκείνου φιλέλληνος καὶ φιλελεήμονος καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, οὗ καὶ ἡ εἰκὼν ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῶν Ἀθηναίων κατετέθη.

Καὶ νῦν αὖθις παρέχω νέα σημειώματα, ἅτινα ἐν τοῖς χαρτίοις μου ἀνεῦρον προιόντα δευτέρας εἰς Γερμανίαν ἐπιμελοῦς κατὰ τὸ δυνατὸν ἐξετάσεως τῶν πολυειδῶν τοῦ Κρουσίου χειρογράφων, οὐκ ὀλίγης ὑπολειπομένης ἔτι ἐργασίας διὰ μέλλοντα ἔλληνα ἐρευνητὴν.

Μακροῦ λόγου ἀνάγκη δὲν χωρεῖ. Τὰ σημειώματα ταῦτα ἀπέσπασα ἐκ τοῦ πολυτόμου χειρογράφου, τοῦ καὶ *πολυτίμου*, ὅπερ φέρει ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Τυβίγγης τὸν ἀρ: καὶ γρ: Mh 466. Διὰ τὸν κώδικα τοῦτον καὶ τὸ ποικίλον περιεχόμενον τῶν ἐννέα πολυσελίδων αὐτοῦ εἰς τέταρτον σχῆμα τόμων καὶ πρότερον ἐν δημοσιεύσεσί μου ἱκανὰ ἐδημοσίευσα¹, ἀλλ' ἀναλυτικώτερον καὶ ἐπιστατικώτερον τελευταῖον ἐν τῇ περὶ *Λαοκάρων* καὶ ἰδίως ἐν τῇ περὶ *Ραλ(λ)ῶν* μελέτῃ μου ἔγραψα². Εἶναι κώδιξ καθημερινῶς τῶν ἀναμεικτων σημειώσεων τοῦ Κρουσίου (*Diarium*) *ὀνειρῶν, οἰκογενειακῶν, πολιτικῶν, θρησκευτικῶν, φιλολογικῶν, ιστορικῶν* καὶ

* Ἀνεκοινώθη κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 20 Δεκεμβρίου 1928.

¹ Ἰδίως ἐν τῇ *Revue des Études Grecques*, Paris, 1898, σ. 279-308. Ὅρα σ. 295 κ. ἑ. Ἐκαστὸς τόμος ἔχει οὐχὶ ὀλιγοτέρας τῶν ἑξακοσίων σελίδων, ἄλλος δὲ καὶ ὑπεροκτακοσίας.

² Ἐν *Ἐπιτηρίδι Ἐταιρ. Βυζ. Σπουδῶν* τοῦ ἔτους τούτου, σ. 130-167 καὶ 254-282 (πρὸ πάντων σ. 260 κ.ἑ.)

πολλῶν ἄλλων εἰδήσεων τῶν τελευταίων τῆς Ἀναγεννήσεως χρόνων, ἃς ἐπιμελῶς συνέλεγε καὶ περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων ἐκ τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτὸν ἐκ παντὸς τοῦ ὑποδούλου ἐλληνικοῦ Ἑλλήνων ζητείας καὶ βοηθείας ἔνεκεν. Ἐκ δύο λοιπὸν τοιούτων πολυπαθῶν Ἑλλήνων, τοῦ μὲν Κωνσταντινοπολίτου, τοῦ δὲ Ἀθηναίου, ἐπισκεψαμένων αὐτὸν κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1586, ὁ καλὸς Κρούσιος κατέγραψεν ἐν τῇ Ἡμερολογίῳ (τ. ΠΙ), ὅσα ὁ εὐμενῆς ἀναγνώστης ἀναγνώσει*.

* Κύριαί πηγαί:

CODEx TUBINGENSIS, Mh 466, 3-4.

CRUSII, M., *Annales Suevici Francoforti*, 1595-96.

ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ Δ. ΓΡ', Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων καὶ Μνημεῖα τῆς Ἱστορίας ταύτης.

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ, Περὶ Λασκάρεων καὶ περὶ Ραλ(λ)ῶν, Ἐπιτηρίς Ἐταιρ. Βυζ. Σπουδῶν, 1928.

Α΄.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΠΙΔΗΜΗΜΑ

DUO GRAECI* [ΚΩΔ. Μh 466, T. III, Σ. 413]

27 Aug.¹ hora meridiana circiter X^a vocatus à Mart. Lucio (Mollis Martino) qui ante portam Neccaricam custodiebat, egressus sum : et duos hos Graecos, Constantinum Constantinopolitanum, atque Emanuelem Atheniensem, introduxi domum meam. Viennam mihi literas à D. Joan : Lewenclaijo adferentes, et à D. Hugone Blotio, Caesaris Bibliothecario : quibus mihi Emanuel commendatur. Nam Constantinus (senex 57 annorum) Praga †² fuerat, et modo Emanuelem convenerat. Ambo autem antea inter se Constantinopoli noverant. [1586]

Literae horum συστατικαὶ sunt hae :

*Ἱερεμίας ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.*

† Οἱ ἀπανταχοῦ εὐρισκόμενοι ἱερώτατοι μητροπολίται, θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ τιμώτατοι ἄρχοντες καὶ ἅπας ὁ τοῦ Κ[υρίου]υ χριστῶνυμος λαός, υἱοὶ κατὰ πν[εῦμα] ἀγαπητοὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη Ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος, ἀπὸ Θεοῦ Παντοκράτορος. Δέξασθε καὶ τὸν παρόντα χριστιανὸν *Κωνσταντιον*, υἷδν τοῦ ποτε πατᾶ *Γεωργίου*, τὸν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως· συκοφαντηθεὶς γὰρ καὶ αὐτὸς παρὰ τῶν ἔξω ἀδίκων, διὰ τοῦ ὑποδεξαμένου (γρ· τὸ ὑποδέξασθαι) τινὰς αἰχμαλώτους χριστιανούς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ λαθῶν πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ σὺν τῇ γυναικὶ καὶ δύο αὐτοῦ τέκνων (γρ· τέκνοις) ἅμα δὲ καὶ τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ· νῦν δὲ εὐρίσκονται αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ αἰτοῦσι διὰ τὴν αὐτῶν λύτρωσιν (γρ· λύτρωσιν) ἀσπρῶν χιλιάδας ἐξήκοντα. Μὴ ἔχων δὲ ὁ ταλαίπωρος ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι, καὶ τί ποιῆσαι, ἀποδοῦναι τὸ αὐτοῦ χρέος, προστρέχει πρὸς Ὑμᾶς τοὺς ἐλεήμονας χριστιανούς, ἐλέους καὶ βοηθείας ἕνεκα. Ὅθεν ἀσμένως καὶ ἰλαρῶ τῷ προσώπῳ ἀσπασίως ὑποδεξάμε-

[σ. 414]

* Τοῦ λατινικοῦ κειμένου τὰς παλαιογραφικὰς καὶ κρουσιανὰς ἐπιτιμήσεις ἀνέλυσα.

¹ Ἐν τῇ ἀριστερᾷ ᾧ ἔνδον : Die Sabbati.

² Διὰ τοῦ † ὁ Κρούσιος ἐν τῇ ᾧ : 25 Jul : et ante anno [15]86. Τὰ ἐν [] ἔμα.

διὰ τῆς ὑμετέρας ἐλεημοσύνης δυνηθῆ μὲν καὶ αὐτὸς πληρῶσαι τὸ αὐτοῦ χρέος καὶ τῆς αἰχμαλωσίας ἐλευθερώσῃ τοὺς αἰχμαλώτους, κινδυνεύοντας εἰς τὴν εὐσέβειαν αὐτῶν, ἐν τοῖς ἐξωτερικοῖς ὄντας. Ὑμεῖς δὲ τὸν μισθὸν ἐκ Θεοῦ ἀξίου ἑκατονταπλασίονα ἀπολάβοιτε, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσητε: οὐ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.*

Mense Octob. indict. 12 anno 1584.

Et tamen 30 Mai 84 huc fuit scriptum. Hieremian jam throno dejectum esse. Λύσις scriba maluit ponere nomen Hieremiae: quid (?) Pachomii τοῦ τότε ἐπίδατι- κῶς πατριαρχεύοντος.

† Θεόληπτος,¹ ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
νεῆας Ρώμης καὶ Οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης.

σ. 416

Οἱ ἀπανταχοῦ εὐρισκόμενοι ἱερώτατοι μητροπολίται, θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι, εὐλαβέ- στατοι ἱερεῖς, καὶ τιμιώτατοι ἄρχοντες καὶ ἅπας ὁ τοῦ Κυρίου χριστῶνυμος λαός, υἱοὶ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητοὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος, ἀπὸ Θεοῦ Παντοκράτορος. Δέξασθε καὶ τὸν παρόντα χριστιανὸν Ἐμμανουῆλον, τὸν ἐξ Ἀττικῆς πόλεως. (εὐγενῆς γὰρ καὶ αὐτὸς ἐκ γένους περιφανοῦς²) ἐρχόμενον διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, τῶν δύο αὐτοῦ ἀδελφῶν, καὶ γυναικῶν καὶ ἕξη αὐτῶν παίδων: Συκοφαντηθέντων δὲ καὶ αὐτῶν, παρὰ τῶν ἕξω ἀδίκων καὶ πολλὰ δεινὰ ὑποστάντων, ἔτι καὶ πάσχουσι: διὰ τῶν ὑποδε- ξαμένων ἑπτακαίδεκα αἰχμαλώτους χριστιανούς ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν, καὶ ἀναπέμψαι αὐτοὺς εἰς τὰ πάτρια. Καὶ λαθῶν πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν σὺν μιᾷ αὐτῶν || νῆα σίτον πεφορ- τωμένη ἅμα δὲ καὶ ἀπαξάπασιν αὐτοῖς. Νῦν δὲ εὐρίσκονται αἰχμαλῶτοι εἰς τὴν Εὐβοίαν πόλιν,³ καὶ αἰτοῦσιν διὰ τὴν αὐτῶν λύτρωσιν ἀσπρῶν χιλιάδας ἑβδομήκοντα μὴ ἔχοντες δὲ οἱ ταλαίπωροι, ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνωσι, καὶ τί ποιῆσαι ἀποδοῦναι τὸ αὐτῶν χρέος, καὶ τῆς αἰχμαλωσίας ἐλευθερωθῶσι: ἐπέστειλαν τὸν αὐτῶν ἀδελφόν, ὅστις μόλις ἠδυνήθη καὶ ἠλευθερώθη τῶν χειρῶν αὐτῶν, πρὸς ὑμᾶς τοὺς ἐλεήμονας καὶ φιλέλληνας χριστιανούς, ἐλέους καὶ βοηθείας ἕνεκα. Ὅθεν ἀσμένως καὶ ἰλαρῶ τῷ προσώπῳ μετὰ πάσης εὐνοίας ὑποδεξάμενοι αὐτόν, ἐπίδοτε καὶ ἐλεημοσύνην τὴν πρέπουσαν: ἕκαστος κατὰ τὴν ἰδίαν δύνα- μιν, καὶ ἀγαθὴν προαίρεσιν: ἵνα διὰ τῆς ὑμετέρας ἐλεημοσύνης δυνηθῆ μὲν καὶ αὐτὸς πλη- ρῶσαι τὸ αὐτῶν χρέος καὶ τῆς αἰχμαλωσίας ἐλευθερώσῃ τοὺς αἰχμαλώτους: κινδυνεύοντας εἰς τὴν εὐσέβειαν αὐτῶν, ἐν τοῖς ἐξωτερικοῖς ὄντας. Ὑμεῖς δὲ τὸν μισθὸν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἀξίου

σ. 417

σ. 418

* Ἐνταῦθα ὁ Κρούσιος προσπαθεῖ ν' ἀπομνηθῆ τὴν χρονολογίαν καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ πατριαρ- χικοῦ ἐγγράφου, γράφων ὑπ' αὐτὴν Sigillum in quo ἡ Θεοτόκος μετὰ τοῦ παιδίου.

¹ Τὸ χειρόγραφο: Θεόλεπτος.

² Ὁ Κρ. ἐν τῇ δεξιᾷ ᾠᾷ: nobilis viri, Emman: Musikii, comendatio.

³ Ὁ Κρ: ἐν τῇ ἀριστερᾷ ᾠᾷ σημειοῦται: Chalcide, cognatio ejus capta.

ἐκατονταπλασίονα ἀπολάβοιτε, καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον κληρονομήσητε. Οὐ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν*.

Indictio 13 anno 1585 mense Junio.

Emmanuel,¹ est 25 annorum. Libellum manus. Graec. mi[hi] donavit, in 16 ἐν τῇ δεξιᾷ ἧα κατὰ κάθετον διεύθυνσιν est colloquium ψυχῆς καὶ σώματος versibus politicis.

Dicunt Theodosio Zygomala: 3 liberos esse: scil: δύο ἄρρενα καὶ ἓν θῆλυ.

Lepantum, seu Naupactum, magnitudine satis et abundantia rerum omnium amonitate que praestare Εὔβοιαν civitatem, tantam esse quanta sit Tybinga. Constantinus hic habitationem habet Perae, seu Galatae. Exposuerunt mihi quaedam in Κύροπατε: sed non omnibia intelligunt. Misi schedam ad Barones Linepurg, qui eis miserunt 5 bac [βατάσιους] ad convictores M. Eusebii Stetteri, qui 1. talerum. Dicunt Pachomium (τὸν πατριαρχεύσαντα) esse Rhodi exulare, sicut Hieremiam.

Viennae vivere Lewenclaïum² cum D. Blotio. Eos gestare aureas catenas: illi esse 2 pedis equos: huic vero, sea filiolum Φιλίππου τοῦ Μαυρικίου, Pragae obüsse et dexteri τὴν πολύγλωττον novem annorum erat. Hat schön gemacht. Vidi ejus opus.

[σ. 369] Περὶ Ἀθηνῶν³

Athenae, πόλις ἐστὶ μεγαλειότερη ἀπὸ τῆς Αὐγούστης.⁴ Urbs major Augusta. Ἐχει περιβόλια, ἐλέαις πολλαῖς, νεραντζίαις, κιτριάις καὶ λεμονέαις. Ἐχει διδασκαλεῖα πολλά, ἔπου διδάσκονται τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Student pueri καὶ μεγάλοι σπουδαῖοι πολλοί. Διδασκάλων, ὁ εἷς Λουκᾶς: καὶ ἄλλος Σεβαστιανός. Item σοφὸς διδάσκαλος Γερμα-

* Καὶ ἐνταῦθα ὁ Κρούσιος προσπαθεῖ ν' ἀπομιμηθῇ τὴν χρονολογίαν τοῦ πατριαρχικοῦ ἐγγράφου.

¹ Μὲ δύο m ἐδῶ ἢ λέξις.

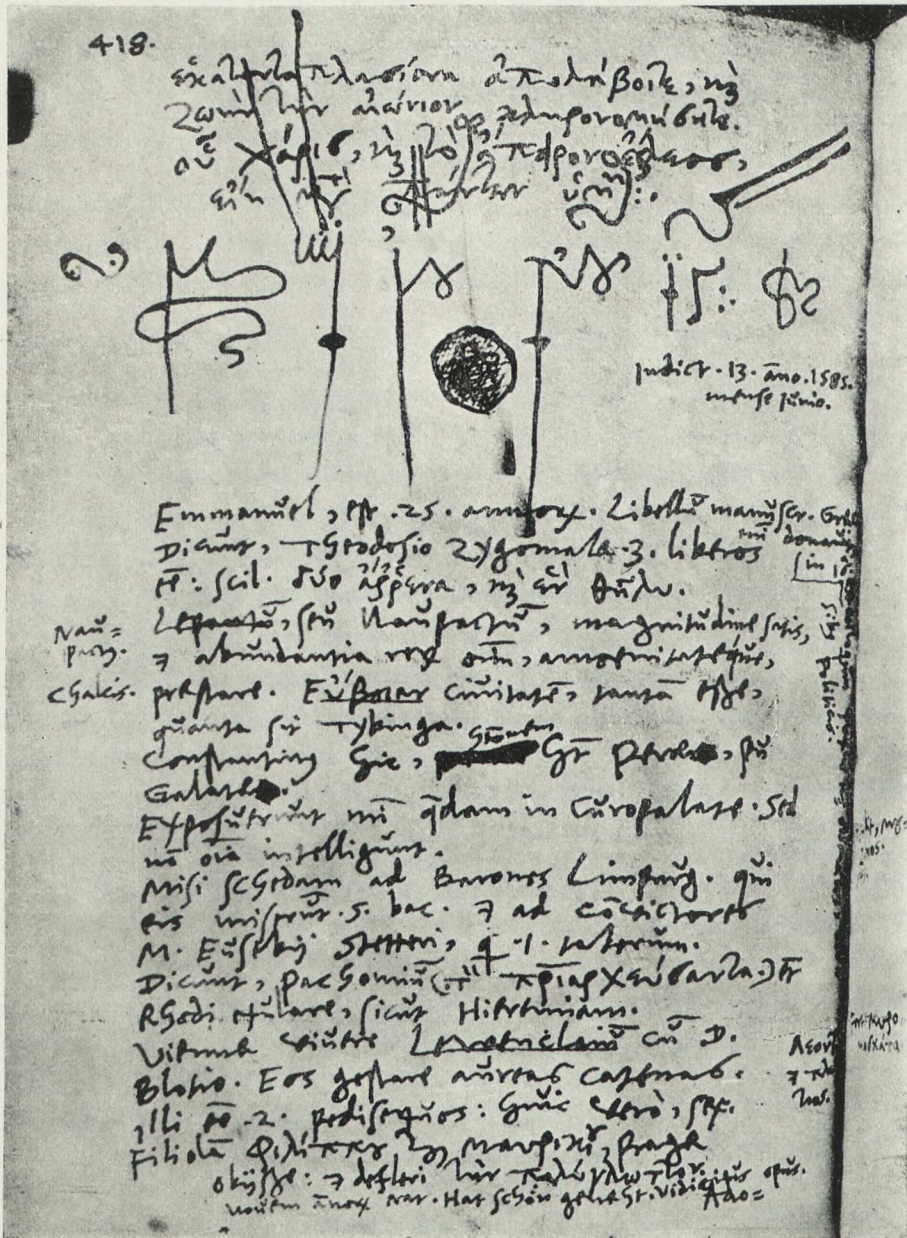
² Εἶναι ὁ Ἰωάννης Leunclavius (Loewenklaui), ἱστορικός, νομικός, † Βιέννη, 1593. Εἶναι ὁ *Λεοντόνυχος* κατὰ Θεοδοσίον Ζυγομαλᾶν, ὃν καὶ κατ' οἶκον ἐπεσκέψατο μηνὶ Φεβρουαρίῳ ἀφπé, καὶ παρ' οὗ πολλά διὰ τὰς Ἱστορίας αὐτοῦ ὠφελήθη. "Οἶρα ΜΥΣΤΑΚΙΔΕΣ, ἐν *R. E. Grecques*, 1898, σ. 294.

³ Ἐδημοσιεύθη ἤδη εἰς τὰ *Μνημεῖα*, (1, σ. 88) μετὰξὺ ἄλλων καὶ τὸ ἐξῆς περὶ Ἀθηνῶν σημείωμα τοῦ Κρούσιου.

Athenae hodi ἀκρόπολιν sive arcem habent à Turcis custoditam, in qua Πάνθεον est. Huic vicina sive contigua urbs est, partim nunc murata, reliqua pars ruinata. Habet nunc urbs οἰκήματα ἕως χίλια, olivetum amplissimum et maximum habet, ita ut unus saepe 1000, 2000 et plures oleas habeat, ex quibus vivunt. Est nunc oleum atheniense optimum et per totam Graeciam portatur.

⁴ Ἡ *Augsburg* τῆς σήμερον, ἢ Augusta Vindelicorum, ἢ ἀπλῶς Vindelica — cae, ὡς μεταχειρίζεται καὶ ὁ Κρούσιος μεταφέρων τὰ λατινικά εἰς τὴν ἑλληνικὴν.

νός. Item alius, Καρίκης¹ και άλλοι περισσότεροι: plures: H[abe]nt castellu[m] à Turcis detentum 500, in monte also extra urbem².

‘Ο μητροπολίτης Ἰωακείμ ὁ γὰρ κύριος Νικάνωρ ἐκοιμήθη· sunt ibi multa templa

¹ Περί τῆς ἐν Ἀθήναις κατὰ τοὺς χρόνους τούτους παιδευτικῆς κινήσεως ὄρα τὰ ἐν τῷ Σχεδιάματι τοῦ μακαρίτου Παράνικα (Κ/πόλει, 1867) σ. 97, καὶ προβλ. τὰ νέα ταῦτα ὀνόματα, ἐν οἷς τελευταῖον τάσσεται καὶ τὸ τοῦ Καρίκη. Εἶναι ὁ πολυπράγμων, ὡς κάλλιστα διὰ τῆς λέξεως ταύτης χαρακτη-

quorum praecipuum τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαρίστου³. Εἰσὶ πλούσιοι καὶ ἄρχοντες πολλοὶ ἐν ταῖς Ἀθήναις· inter quos νικολῶς· ξεράγγουρος. Alius κολιδᾶς. Item. γέρακας. Item, δαμασκηνός, ἄρχων μέγας καὶ στουδίτης. Ibi et portus est, pro mercatoribus⁴.

Ἐχειροτονήθη πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ[ύριος] Θεόληπτος κς' Φεβρουαρίου: 1585. Est προκομένος, φιλόσοφος, ἐλεήμων, θεωρητικὸς (ansehnlich)⁵ quia μεγάλου σώματος, μακροπύγων ἐτῶν ν'.

Βροναῖς, σκευοφύλαξ, res ecclesiasticas conservans.

[σ. 432]

Sequentia mihi scripsi 30 Aug: *Manuel Musikius* meo rogatum.

Οἱ πρῶτοι τῶν Ἀθηνῶν

Παλαιολόγος τοῦνομα καὶ τὸ γένος

Νικολός, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ

Βουρβής, υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης

Ἀγγελῆς ποδαράς

Θεοδωρῆς Γιαλούρης

Τομπρωτής

Ἰωάννης Χρῦσις

Μανούσος Καλαποδᾶ

Γιανάνις Καβαλούρης.

Καστακάλης.

Πέτρος τοῦ Μαμᾶ

Κανδίλις Γονέμης

Βεστάρχης

Δημήτρις Ζωνός.

Οὔτοι μὲν εἰσιν ἔμποροι πάντες, οἱ διὰ παντὸς εἰσερχόμενοι ἐν ταῖς Ἐνετίαις.

οῖζει αὐτὸν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Π: Ε: κ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ Ἀθηνῶν» (σ. 51), *Θεοφάνης ὁ Καρύκης* καλλιφωνότατος πρωτοψάλτης, μέγας πρωτοσύγκελλος εἶτα Φιλιππουπόλεως, Ἀθηνῶν καὶ μετέπειτα πατριάρχης οἰκουμενικός. Ὑπὸ τοῦ Μαργουνίου ὀνομάζεται *σοφώτατος*, κατελέγετο μεταξὺ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ΚΠ ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, οὓς εἶδον καὶ μετ' ὧν συνωμίλησαν οἱ τῆς Γερμανικῆς πρεσβείας γνωστότατοι ἡμῖν ἱερεῖς, ὅτε *Γεράχιος* καὶ ὁ τούτου διάδοχος *Σουηγκήρος* (Schweigger) (1577-1578), ἐν τοῖς *Ἀπομνημονεύμασι* τῶν ὁποίων ἱκανὰ περὶ αὐτοῦ πληροφοροῦμεθα (Tagebuch, 1674 fol — καὶ *Reiseb.... nach Konstantinopel u Jerusalem, Nürnberg, 1613: 4°*) Ὅρα καὶ τὴν ἐν τοῖς *Μνημείοις* περὶ αὐτοῦ ἐπιστολιμαίαν Διατριβὴν τοῦ μακαρίτου ΚΕΡΑΜΕΩΣ διὰ τὰ περαιτέρω.

² Ὅρα τὴν ἐν τῇ σειρᾷ πολυγλωσσίαν ἑλλ· λατιν· γεομ.

³ Ἐν μικροσκοπικῇ γραφῇ κατὰ τὴν ἔσω ᾠαν: *Habent Athenae magnam libertatem, et a Sultanis privilegia.* Ὁ Κατακτητής, ὡς ἔγραψα, ἐδείχθη καὶ πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν εὖνους ἀκριβῶς μετὰ τὴν Φραγκοκρατίαν· δὲν ἔστειλεν εἰς τὴν πόλιν τῶν σοφῶν *ἐποίκους*, μόνον φρουρὰν ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἐγκατέστησεν, ὡς λέγει καὶ ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη· διοικητὰς καὶ καθῆν, καὶ τὸν Παρθενῶνα (ναὸν) εἰς ἰσλαμικὸν τέμενος μετέβαλε.

Διὰ τοὺς μητροπολίτας βλέπε: Χρ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ἀρχιεπισκόπου Α. ἡ «Ἐκκλησία Ἀθηνῶν»· Ἀθῆναι, 1928, ἐν οἰκείῳ μέρει.

Τηρῶ τὴν ἐν τῷ χειρογράφῳ στίξιν.

⁴ Οὕτως ἀνέγνων τὸ λατινιστὶ πάλιν ἐν μέσῳ τῶν στίχων λεπτοτάτοις γράμμασι γεγραμμένον. Ἡ λέξις *mercatoribus* (οὕτω) σχεδὸν ἐσβεσμένη.

⁵ Ἀκριβεστάτη εἰς τὴν γερμανικὴν ἀπόδοσις τῆς σημασίας τῆς λέξεως «*θεωρητικὸς*» = τουρμιστὶ *γχιουστεικλής*.

Cognati et propinqui Emanuelis Muzikii :

Νικολός Μουζίκιος (frater ejus), ἡ γυνὴ αὐτοῦ Εὐφροσύνη· καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, ὁ μὲν πρῶτος Δημητράκις· καὶ ὁ δεῦτερος Γιαννάκις· τὸ δὲ τρί || τον καλουμένη Εὐδοκία. [σ. 433]

Γεώργιος Μουζίκιος (alter frater ejus), ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἄννα· καὶ δύο θυγατέρες τὴν πρῶτην Μαρίαν· τὴν δευτέραν [οὕτω καὶ οὐχὶ δευτέραν ἢ δευτέραν] Εἰρήνην· τὸ δ' ἕτερον ἔστιν ἄρσεν καλούμενον Μανουῦσος.

Cognatio Constantini Astellae.

Κωνσταντῖνος Ἀστέλας· ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἀμύρινα· τὰ δὲ παιδία αὐτοῦ· τὸ πρῶτον Γιαννάκιον· τὸ δεῦτερον Γεώργιον¹ τὸν ἀδελφὸν δὲ Μιχαήλ.

DESCRIPTIONES quaedam Turcae et Graeciae.

Οἱ Ἀγαρηνοί, διὰ παντὸς φιλονεικοῦσιν ἀλλήλοις μετὰ τῶν Περσῶν. Ἐξ ἀμφοτέρων δὲ ἔχει αἰεὶ τὰ νικητήρια ὁ Πέρσης². Οἱ Ἀγαρηνοί, οἱ οἰκοῦντες ἐν Κωνσταντινουπόλει οὐ τὸ παράπαν ἐναντιοῦνται τοῖς Ἑλλήσιν ἀλλὰ φιλίαν βεβαίαν ἔχουσιν.

Ὁ μέγας Τοῦρκος ἐξέρχεται δις ἐκάστην ἑβδομάδα ἐκ τοῦ παλατίου || αὐτοῦ· ποτὲ μὲν διὰ ξηρᾶς· ἄλλοτε δὲ διὰ τριήρους· πορευόμενος εἰς τὸν κόλπον τὸν καλούμενον ἁγιο-βασσαρήν³· ἐκεῖ γὰρ ἔχει πανωραιοτάτην περίβολον⁴. [σ. 434]

— Οἱ Μιτυληναῖοι κακῶς διάγουσιν ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν, διὰ τὸ μὴ εἶναι πεπαιδευμένοι· ἔωσιν αὐτοὺς διὰ παντὸς τύπτεσθαι καὶ ὑβρίζεσθαι παρ' αὐτῶν.

— Ἡ Εὐβοία, πόλις ἀγχίαλος, καὶ καρποφοροῦσα, καὶ τὰ μάλιστα ὀπώρας ἡδίστας· οἶνον, πολὺν σίτον. Οἱ Χριστιανοὶ μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν μεγίστην φιλίαν ἔχουσι· τὸ γὰρ πλεῖστον μέρος τυγχάνουσιν ὧν χριστιανοί. Ἐν τοῖς χωρίοις δὲ οὐχ εὐρίσκονται Ἀγαρηνοί· μόνον δὲ οἱ χριστιανοὶ οἰκοῦσιν. Ἐχει δὲ χωρία ἢ Εὐβοία εἰς τὸν ἀριθμὸν ἑβδομήκοντα.

— Ἡ Καλλίου πόλις ἀπέχει ἐκ τῆς Κωνσταντίνου πόλεως μίλια μικρὰ διακόσια· πάντες δὲ εἰς τὸ ἄστει εἰσὶν Ἀγαρηνοί· εὐρίσκονται δὲ πλεῖστοι ἀγαρηνοὶ χριστιανοί, χριστιανοὶ δὲ παῦροι, οἵτινες οἰκοῦσιν ἔξω τῆς πόλεως.

¹ Τὰ κύρια ὀνόματα ἔγραψα διὰ κεφαλαίων, τῶν ἀναγνωστῶν χάριν. Περβλε : τὰ ὀνόματα πρὸς τὰ ἐν τοῖς Σουηβικοῖς Χρονικοῖς (13, 798), ἢ ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ μακαρίτου ΖΕΡΑΕΝΤΗ—Ἀθήναι, 1922. «Σημειώματα περὶ Ἑλλήνων ἐκ τῶν... Χρονικῶν».

² Ἐπὶ τοῦ ὀνόματος ὁ Κρ : γράφει «Görghin» (οὕτω)

³ Ἐν τῷ χειρογρ : Πέρσης· ἐν τῇ ἔσω ᾠδῃ : Bellum persicum, γράφει ὁ Κρούσιος.

⁴ Καὶ σήμερον : Αἰβάν-σεράι· Αἰβάν-σεράι κασιὶ πύλη ἀκριβῶς εὐθὺ ἀγούσα πρὸς τὸ νῦν ἁγίασμα τῶν Βλαχερνῶν. Ἄνωθι τὰ παλάτια τῶν Βλαχερνῶν καὶ ὁ ναός, περὶ ὧν ὁ φίλτατος βυζαντινολόγος καθηγητὴς ἐν τῷ ἐνταῦθα Πανεπιστημίῳ κ. Ι. Παπαδόπουλος ἔγραψε πρότερόν τε καὶ νῦν καὶ ὁ ἐν Κ/Πόλει ἀξιόλογος ἐταῖρος κ. Ξ. Σιδερίδης. Ἡ πρὸς τὸ Τεφδεράο - Ἐγιοῦπ τελευταία ἀποβάθρα τῶν ἀτμοπλοίων τοῦ Κερατίου κόλπου εἶναι ἡ τοῦ Αἰβάν Σεράι. Περὶ τῶν τειχῶν τῶν ἐπὶ τοῦ ὑψώματος κλ. Ὅρα ΠΑΣΠΑΤΗ τὰς «Βυζαντινὰς Μελέτας».

⁴ Ὑπὲρ τὴν λέξιν ὁ Κρούσιος : «hortum».

σ. 435 — Ἡ Κορώνη,¹ πόλις ὠραία, καὶ παρὰ τῶν Ἰσχυρῶν ἅπασα οἰκεῖται, φέρουσα πλεῖστον ἐλαίου. Ἐξῶθεν δὲ τῆς πόλεως οἰκοῦσιν οἱ Χριστιανοὶ καὶ Ὀθραῖοι. Οἱ Τοῦρκοι μετὰ τῶν χριστιανῶν φιλίαν ἔχουσι· μετὰ τῶν Ὀθραίων δέ, ὡσπερ οἱ κύνες μετὰ τῶν γαλῶν.

— Ἡ Σάμος ἔχει δύο καὶ δέκα χρόνους, ἐξ ὧν ἀνεκαινίσθη². ἔρημη γὰρ ἐτύγχανεν. Καὶ οἰκοῦσιν μόνον χριστιανοί. Ἐκφέρει σίτον ὠραιότατον, τόνπερ οὐδεμία πόλις ἐκφέρειν δυνήσεται.

— Ἡ πάλαι τοῦ Προιάμου Πόλις³ νῦν ἤρξατο ἀνακαινίζεσθαι παρὰ τῶν χριστιανῶν. Εὐρίσκονται νῦν δύο χωρῆα εἰς τὸν κάθον γιανίτζαρον⁴, εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῆς Τροίας· καλουμένη δὲ παρὰ τῶν Ἰσχυρῶν ἀκρόπολις γιανίτζαρος.

Ἡ Τένεδος εἶναι μικρότατον ἄστυ· καὶ οἰκοῦσιν μόνον ἔσωθεν οἱ Ἰσχυροὶ ἔξῶθεν μὲν οἱ χριστιανοὶ τῆς πόλεως· ἐκφέρει πλεῖστον οἶνον καὶ καλόν.

σ. 436 — Ἡ Λήμνος ἔχει περίχωρα ἐξήκοντα· καὶ τὸ ἄστυ μέγιστον, οἰκεῖται παρὰ τῶν Ἰσχυρῶν· οἱ χριστιανοὶ δέ, ἔξῶθεν ἢ τῆς πόλεως· ἔχει δὲ πλεῖστας νῆας δένδρα δὲ οὐχ εὐρίσκονται εἰς τὴν Λήμνον⁵ πόλιν.

— Ὁ Ἅγιος Εὐδοκίμης εἶναι νῆσος μικρή· καὶ ἐκφέρει πλεῖστα βαλανίδια· ἐτέρας δὲ οὐ φέρει· νεωστὶ νῦν ἀνεκαινίσθη· καὶ οἰκοῦσιν μόνον χριστιανοί. Ἰσχυροὶ οὐχ εὐρίσκονται.

— Ἡ Σκύρος νῆσος ὠραιωτάτη· οἰκοῦσι μόνον χριστιανοί. Ἰσχυροὶ οὐχ εὐρίσκονται· ἐκφέρει δὲ πλεῖστον οἶνον.

B'.

Ἐκ τῶν *Annalium Suevicorum* (2, σ. 798) πρὸς συμπλήρωσιν προστίθενται τοῖς ἄνω τάδε:

Maria Astella, avia Constantini hujus, vixit CXXX annos. Ipse hic Ἀστέλλας mihi pinxit [= ἐσχεδίασε, ἐζωγράφισε] Calliupolin (a solis Turcis habitatam)

¹ Ὁ Κρ: ἐν τοῖς Σουηβικοῖς Χρονικοῖς (σ. 798) δημοσιεῖται τὸ ἐδάφιον τοῦτο οὐχὶ ὅμοιον προστίθεισι· τό: C[ivitas] Peloponnesi.

² Περὶ τοῦ ἐκ νέου συνοικισμοῦ τῆς Σάμου διὰ τοῦ Πιαλῆ πασσᾶ καὶ Νικολάου Σαρακίην ἀνάγνωθι: Ἐκτενῆ σημειῶσιν δοθεῖσάν μοι ἐκ Πάτμου ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ι. Σακελλίωτος καὶ δημοσιευθεῖσαν ἐν τῇ «περὶ Κουρούσεσμε κ.λ.» μελέτῃ μου (*Παροσός*, 11, 1887 σ. 100).

³ Ἐν τῇ ἀριστερᾷ ᾧ ὁ Κρούσιος: Τροία.

⁴ Ὅμοιος ἀριστερᾷ ᾧ ὁ Κρούσιος: Sigeum (Σίγειον). Τὸ Γενίσαρος εἶναι τὸ σημερινὸν [τέως] Γενίσεγρ καὶ νοτιώτερον ἄλλο τὸ Γενί-κοῖ, κόμη παραλία τέως εὐδαίμων. Ἐν ταύτῃ κατὰ τὸ 1892 ἀνεῦρον ἐπὶ μαρμαρίνης στήλης «Νόμον τῶν Ἰλιέων κατὰ τῆς τυραννίδος καὶ Ὀλιγαρχίας καὶ παρέδωκα τῇ αἰτήσῃ τῇ λαμπρῇ ἐν ταῖς σκαφαῖς τῆς Τροίας συνεργάτῃ κ^ο Α. Brückner πρὸς δημοσιεύσιν. Ὅρα *Sitzungsber. d. Berl. Academie*, 1894, σ. 461-478. Ἡ σπουδαιότης ἐπιγραφῆς ἀνεδημοσιεύθη ἐπιθεωρηθεῖσα ἐν *Recueil d. Inscriptions Juridiques* τ. Β' τοῦ Dareste - Reinach... Φυλάσσειται ἐν τῷ Μουσείῳ Κωνσταντινουπόλεως ὑπ' ἀρ.: 3018 τῶν μαρμάρων. Ὅρα καὶ χάρτην DÖRPFELD: Troja - Ilion (1902).

⁵ Τὸ χειρόγρ: Λιμον. (οὔτω). Προβλε τὰ ἐν Σουηβικοῖς Χρονικοῖς ἐνθ' ἀνωτέρω.

et Constantinopolin *παχυμερέστερον*. Fuit ipse Constantinopoli, et Trapezunte, et Caphae et Amasiae. Ambitus primae est 18 milliarium italicorum, secundae 5, tertiae vero, 4. Sed Amasia parva est καὶ τριδάρβαρος (inquit) maximé barbara: in qua linguae Mingrelicae (Colchicae) usque est. Et Caphae et Trapezunte sunt Christiani, non modò Turcae Ecclesiae, C/politano Patriarchae subjectae, Graece loquuntur. Trapezus sunt 2 civitates, Trapezus et Eriza¹ Utraque habet Metropolitanum, sicut et Capha².

Proverbium.

Μαύρη ρόγα, μαύρη ἡμέρα· ὅτι ὁ χειμῶνας ἔρχεται.

Haec ex illis: [= ταῦτα παρ' αὐτῶν γέγραφα].

§

᾽Ως ἐπισφράγισμα τῆς μικρᾶς ταύτης ἀνακοινώσεως οὐχὶ ἀνάξιον σημειώσεως ἔστω· ὁ Μανουήλ, ὁ Ἀθηναῖος, παρευρέθη καὶ εἰς τὴν αἰθουσαν τὴν διὰ τὴν ἐξήγησιν κυρίως τοῦ Ὀμήρου [Homerhörtsaal] εὐρυνθεῖσαν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ³ ἐν ἡ ἡμέρᾳ κατὰ τύχην ὁ Κρούσιος ἀνεγίνωσκεν ἑλληνιστὶ καὶ ἡρμήνευε τὰ ἐν τῷ Ζψ βιβλίῳ τοῦ Θουκυδίδου περὶ τῆς ναυμαχίας Ἀθηναίων καὶ Συρακοσίων. Δυστυχῶς οὐδὲ μία λέξις ἐπὶ τῇ ἀκροάσει ταύτῃ διασαφητικῇ προστίθεται ἐν τῷ χειρογράφῳ.

Γ'.

Περὶ *Παλαιολόγων* ἐν τοῖς *Μνημείοις* τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων ἐδημοσιεύθησαν οὐχὶ ὀλίγα ἐκ τῶν τοῦ Κρουσίου Ἀπομνημονευμάτων (Diarium).

Εἰς ἐκεῖνα προστεθείσθωσαν νῦν καὶ τὰ πενιχρὰ ταῦτα ἀνέκδοτα ἐκ στόματος *Λεοντίου Κυπρίου τοῦ Φιλοπόνου*, περὶ οὗ τὰ δέοντα ἐν τῷ *Επιμέτρῳ*.

Ὁ Λεόντιος ἐπιστρέφων εἰς Βενετιάν ἔγραψεν ἐκ τῆς Αὐγούστης ἐπιστολὴν τῷ Κρουσίῳ, τὴν προτεραιάν ὅμως τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἀνεκοινώσατο αὐτῷ καὶ τὰ ἐξῆς:

¹ Εἶναι πάντως ἡ νῦν *Ριζοῦς*, ΒΑ τῆς Τραπεζοῦντος, παραλία ἐμπορικὴ πόλις τοῦ ἀνατολικωτάτου τμήματος τοῦ Εὐξεινίου, πρὸ τῶν Ἀθηῶν (Ἀτίνα) ἐν τῷ νῦν βιλαγιετίῳ *Λαζισιάν*.

² Ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς λέξεως *Amasia*, ὑποπιτεύω μὴ πρόκειται περὶ τῆς λ: *Amastris* ἢ ἐπὶ τοῦ Εὐξεινίου, καὶ οὐχὶ περὶ τῆς μεγάλης Ἀμασείας, ἢ *Ἀμαστρις*, ἢ καὶ νῦν παρὰ τοῖς Τούρκοις *Amassera*. Ἐπὶ τῆς παφλαγονικῆς παραλίας.

³ Ἐν ταύτῃ πιθανῶς ὠμιλεῖτο ἡ μισοβάρβαρος γλῶσσα, ἡ Μιγγελιανή, καὶ οὐχὶ ἐν τῇ ἐσωτερικῇ κειμένη μεγάλῃ Ἀμασειᾷ. Κατ' ἄλλην ἀνακοίνωσιν παρὰ Κρουσίῳ «Οἱ Μιγγελοὶ ἢ Κόλχοι εἰσὶν ἄνδρες καλοὶ ἀλλ' ἀπόλεμοι πνευματικῶς τῷ πατριάρχῳ Κωνσταντινουπόλεως ὑποτεταγμένοι.

² *Kapā* = Θεοδοσία τῆς Κριμαίας, ἐξ ἧς καὶ ὁ ἱστορικὸς ναός, ὁ πρῶτος μετὰ τὴν Ἄλωσιν ἐν *Γαλατῇ* ἀνεγερθεὶς ναός Παναγίας τῆς *Καφατιανῆς* τῷ 1475. Βλέπε καὶ «Ἀναμνηστικὸν ἱστορικὸν Μετάλλιον τῆς τετρακοσιετηρίδος τῆς Παναγίας Καφατιανῆς ἐν Γαλατῇ (1475-1913)» Κ/πόλει, 1913 80.

³ ΜΥΣΤΑΚΙΑΟΥ, «*Excerpta Crusiana*» ἐν *Festschrift f. Schäfer*, Jena, 1915. Διὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Θουκυδίδου ἐξίτηι καὶ γραφικὴν εἰκόνα τῶν Ἀθηῶν πρὸς ἐπίδειξιν εἰς τοὺς ἀκροατὰς αὐτοῦ.

« Putat Leontios, σημειοῦται ὁ Κρούσιος, ultimae Constantinopolit: Imperatoris: » nomen fuisse Εἰρήνην· Dubitatō, nun hodierni Palaeologi sint ex imperatoria » Palaeol[ogorum] familia» Οὐδὲν πλέον.

[Μαρτίῳ 1590] Mh 466 τ. IV.

Ἐκ παλαιῶν δέ μου σημειωμάτων γινώσκω καὶ τῆς ἐν Γαλατᾶ Ἐκκλησίας Θεοτόκου τῆς Χρυσοπηγῆς κατὰ τὰ 1660 ἐπίτροπον Παλαιολόγον Ἰωάννην :

Περὶ τούτου ἀνὴρ φίλτατος ταῖς μούσαις καὶ βαθύς μελετητῆς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱστορικῶν, ὁ κ. Ε. Σιδερίδης ἐν προσφάτῳ πρὸς με ἐπιστολῇ ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς περὶ «*Λασκάρων*» μελέτης μου ἐπιστέλλει «... εἰς τοὺς *Λασκάρεις*..... προσθετέος Ἀλέξανδρος *Λάσκαρις*, ἐν ἔτει 1662, ἐπίτροπος τῆς ἐν Γαλατᾶ Ἐκκλ. τῆς Θεοτόκου τῆς Χρυσοπηγῆς σὺν Ἰωάννῃ Παλαιολόγῳ. Οὗτοι ἀπὸ κοινοῦ ἐδώρησαν εἰς τὸν Τσάρον Ἀλέξιον Μιχαήλοβιτς μεμεδράνινον χειρόγραφον τοῦ Ἀκαθίστου ἀνήκοντα *δῆθεν* εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξιον Β' τὸν Κομνηνόν, υἱὸν τοῦ Μανουήλ· Λέγω *δῆθεν*, ἀφοῦ περιλαμβάνει ἐν φ: 62-65 συγγραφὴν τοῦ πατριάρχου Φιλοθέου. Ὅρθως ὁ Βλαδίμηρος ἀνάγει εἰς τὸν ἸΔ' αἰῶνα. Τὸ χειρόγρ. εὑρίσκεται ὑπ. ἀρ. 303 ἐν τῇ Συνοδ: Βιβλιοθήκῃ τῆς Μόσχας». Εὐχαριστίαι εἰλικρινεῖς ἐπὶ τῇ προσθήκῃ.

Δ'.

Λογοπαίγνια μεταξὺ φίλων ἢ μὴ τοιούτων περὶ τε τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ἐπώνυμα δὲν ἦσαν ἀσυνήθη καὶ μετὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἀλώσεως. Οὕτως ἔχομεν τὰ περὶ τὸ ὄνομα Κρούσιος, Μαργούνιος Ζυγομαλᾶ καὶ ἄλλων.¹ Ἐκ τῶν τοῦ Δοκαιοῦ ἐκλογῶν καὶ προσφωνημάτων, λογιῶν ἀκμάσαντος κατὰ μεσοῦντα τὸν ΙΕ' αἰῶνα, ἔχομεν παρὰ τοῦ Tafel, γνωστοτάτου βυζαντινολόγου τῆς Τυβίγγης, ἔκδοσιν κατ' αὐτόγραφον τοῦ Κρουσίου ἐν προγράμματι τῆς Τυβίγγης λίαν δυσσευρέτῳ ἱκανᾷ Παλαιολόγεια, ἐξ ὧν μόνον τὸ κάτωθι περὶ τοῦ ὀνόματος ἀναφέρω, ἀφ' οὗ ὁ λόγος περὶ Παλαιολόγων².

» *Εἰ καὶ τὸ ἀρχαιότητι πᾶν διαφέρων αἰδέσιμον,*
 » *τὸ παλαιὸν δὲ τοῦ ἀρχαίου αἰδεσιμώτερον*
 » *λόγου δ' ἐὰν οὐδὲν τῶν ἐπὶ γῆς πραγματίων*
 » *σεβασμιώτερον, ἀρμόζουσαν τῇ ἀξίᾳ τὴν κλησιν*
 » *ὄντως εὐρίσκομεν».*

Ἐπιγέγραπται: Palaeologorum Nomen.

¹ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ, Ἐπὶ τῇ 25ετηρίδι Κ. Κόπρου, σ. 133, 134 καὶ τοῦ αὐτοῦ, Germanograeca, σ. 8 κ.λ.

² ΤΑΦΕΤ: J. Dociano. Orat: Byzantino. «Excerpta Crusiana» ἐν Τυβίγγῃ, 1827. 4^ο σ. 14+2 μὴ ἠριθμημέναις. Ὅρα καὶ SCHMID W., Verzeichniss d. griech: Hand: Mβ 36, σ. 69.

Κατὰ τὸν Tafel ὀνόμασα καὶ τὸν ἐμὸν εἰς τὸν σεβαστὸν καθηγητὴν κ. D. Schäfer Ἐρανόν μου (1915, Jena). Τὸ πρωτόγραφον τοῦ Δοκαιοῦ ἐν Μονάχῳ. Cod. Monac: gr. 156 καὶ 247. *Hardt, Monachii*, 1806, 4^ο.

Τὸ πρόγραμμα τοῦτο εὐτυχῶς ἔχω. Πρὸς: KRUMBACHER, B. L. g² ἐν λέξει διὰ τὰ περὶ αὐτοῦ.

Εἶτα ἔπεται ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔπαινος — Constantinopoleos Laus, περὶ οὗ νῦν οὐχὶ ὁ λόγος.

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ

DIARIUM Mh 466, 4, σ. 209.

In Martio 17[1590]· Eodem die vesperī, duo Craeci ad me venerunt, Cyprii, D. Leontios Hieromonachus, ὁ Φιλόπονος, et D. Ezeckiel Presbyter ὁ Ξυρίχης.

Οἱ δύο οὗτοι Ἕλληνες ἐκ Κύπρου προσήγαγον τῷ Κρούσιῳ «*litteras graecas Episcopi Cytherorum Maximi Margunii, elegantes: quibus hunc Leontium commendat. Tὴν συστατικὴν ταύτην τοῦ Μαργουνίου ἐκ τῶν Σουηβικῶν Χρονικῶν εἰλημμένην*¹ ἀνεδημοσίευσεν ἐν τῷ πανηγυρικῷ τοῦ μακαρίτου Κόντου² προσθεὶς ἄλλας πολλὰς σημειώσεις ἀνεκδότους, διότι ὁ Λεόντιος οὐχὶ ὀλίγας ἀνακοινώσεις τῷ φιλοπεριέργῳ Κρούσιῳ ἐποίησατο, ὅσας σελίδας πληρούσας. Ὁ Κρούσιος ἐκ τῶν γνώσεων τοῦ Λεοντίου καὶ τῶν ἀνακοινώσεων, ὧν μερικὰς καὶ ἰδιοχείρους αὐτῷ ζητήσαντι ἀφῆκεν, ἀπαντῶν τῷ Μαργουνίῳ περὶ αὐτοῦ προστίθησι «*προθύμως ἂν αὐτὸν κατέσχομεν ὧδε, μαθήμασι καλοῖς κεκοσμημένον τε καὶ μᾶλλον προσέχειν ἐπιθυμοῦντα. Ἄλλὰ πῶς ἂν ἐδυνήθην; οὐκ ἔχει αὐτὸς ἄχρημάτα, ὅθεν ἂν ἀποζήσειε: κἀγὼ οὐκ εἰμὶ τῶν πλουσίων, ὥστε δωρεὰν δύνασθαι αὐτὸν τρέφειν.*»...³ Οὐχ ἦττον παρηγορεῖ ἑαυτὸν λέγων ἀλλαχοῦ «*πλὴν τῷ Κυρίῳ Λεοντίῳ ἐποίησα τὰ κατὰ δύναμιν καὶ τῷ ἑταίρῳ αὐτοῦ Κυρίῳ Ἰεζεκιήλ*».

Τὸ συστατικὸν (*testimonium*) διὰ τὸν Ἰεζεκιήλ εἶναι γεγραμμένον χειρὶ Θεοδοσίου τοῦ Ζυγομαλά, φέρει δὲ χρονίαν *μηγὶ φεβρουαρίῳ ἰνδ: δης* καὶ οὐδὲν πλέον. Τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ γινώσκεται ἐν τοῖς κυριωτέροις πάλιν ἐκ τῶν *Σουηβικῶν Χρονικῶν*, ὡς καὶ αἱ ἀνακοινώσεις αἱ περὶ τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων⁴. Ἐνταῦθα δημοσιεύω πληρέστερον τὴν συνέχειαν καὶ δὴ τὸ τέλος τῶν εἰς τὸν Κρούσιον ἀνακοινωθέντων τοῦ Λεοντίου, ἅτινα ὁ πλείω βουλόμενος ἀνεύρισκον ἐν τῷ τόμῳ τῷ πανηγυρικῷ ἐπὶ τῇ 25ετηρίδι τοῦ μακαρίτου Κόντου⁵.

§ Mart: 18. Ambos hos Graecos hunc ad me... deduxit Jacobus Kirnerus »Honaviensis: cui dedi 3 boc: [βατσίους] quia Graeci nihil habent (Honavia, pagus

¹ *Ann: Suevici*, 2, σ. 830.

² Εἰκοσιπενταετηρὶς Κόντου. Ἀθήναις, 1893, σ. 143 κ. ἑ. Ὅρα καὶ § 5 τῆς «περὶ Ραλ(λ)ῶν» πραγματείας μου.

³ Ὁ Κρούσιος, ὡς ἔγραψα καὶ τελευταῖον ἐν τῇ «περὶ Λασκάρεων» μελέτῃ μου (*Ἐπειτ. Ἐταιρ. Βυζαντ.* Σπουδῶν, 5, 1928) ἐπεθύμει, ἵνα παρ' αὐτῷ κρατήσῃ φιλομαθεὶς Ἕλληνας, ἀλλὰ δὲν εἶχε τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενα μέσα. Ὅρα διὰ τὸν Καβάσιλαν Συμεὼν π. χ. προαίρεσιν αὐτοῦ ἐν ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ, «*Excerpta Crusiana*» ἐν *Festschrift — Schäfer*, σ. 11 (= 509 τοῦ τόμου).

⁴ 2, σ. 830. Ὁ Λεόντιος ἦτο 30 ἐτῶν καὶ ὁ Ἰεζεκιήλ 42, ἐξάδελφοι ἐκ Κύπρου (Λεμησοῦ).

⁵ Ἀθήν: 1893, σ. 142 κ. ἑ.

»est Auraceu¹ praefecturae 1 milliario a Reutl [lingen]² et 11 ab Auraceo.

»Athenarum metropolita est ad huc Nicanor: Thessalonicae Metrophanes.

»Athenis est foris (= ἔξω τῶν Ἀθηνῶν) ad huc ἡ Ἀκαδημία καὶ τὸ Λύκειον aliqua-
»tenus: et ibi olivae. Ἡ πόλις εὐπεριτείχιτος. Sola ἡ ἀκρόπολις τετειχισμένη in qua
»instat Ecclesia ubi est altar ignoti Dei: sed tabula hujus ἐπιγραφῆς sublata».

¹ Auracum, ἢ Auriacum καὶ Uracum ἐπὶ τοῦ Μέλανος Δρυμοῦ, ἢ νῦν *Οὐράχ(η)* οὐ μακρὰν ΝΑ τῆς *Τυβίγγης* μεθ' ἧς καὶ σιδηροδρομικῶς συνδέεται ἐπὶ λαμπρᾶς τοποθεσίᾳ.

² Καὶ σήμερον ἡ *Ρεουτλίγγη*, εὐδαίμων πόλις ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, οὐ μακρὰν τῆς *Τυβίγγης*. εἶναι ἡ *Reutlingia*, τὸ *Tarodunum*.

Ταῦτα ἐκ τῶν χειρογράφων τοῦ Κρουσίου ὀλίγα νέα, τοῦ Κρουσίου ἐκείνου τοῦ φιλέλληνος καὶ φιλελεήμονος γραικολατίνου καθηγητοῦ τῆς *Τυβίγγης*, ὅστις ἀδημονεῖ διότι δὲν ἔχει καὶ χρῆμα, ἵνα περιποιηθῇ τοὺς προσφεύγοντας αὐτῷ λογιωτέρους Ἕλληνας. «*Εἶθε πλουτοίην αἰσθάνοιτο ἂν τῆς ἐλευθεριότητός μου Ἕλληνες ἄνδρες ἀγαθοί*»*.

Καὶ μ' ὅλα ταῦτα οὐδεὶς τῶν προσφηγόντων αὐτῷ Ἑλλήνων ἀπεχώρησε τῆς *Τυβίγγης* ἔργῳ τε καὶ λόγῳ ἀβοήθητος.

* ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ. Excerpta Crusiana ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 21 (= 519 τοῦ τόμου Schäfer) καὶ ἄλλαχού.